



Skötselplan för Trollegater naturreservat

SKÖTSELPLAN FÖR TROLLEGATER NATURRESERVAT

Skötselplanen gäller utan tidsbegränsning. En översyn bör göras senast inom 10 år för att bedöma behovet av revidering. Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen 2005. Planförfattare har varit Jens Johannesson.

A. ALLMÄN BESKRIVNING	3
1. Administrativa data om naturreservatet	3
2. Syfte, föreskrifter och skäl för beslut	4
3. Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden	4
3.1 Naturbeskrivning	4
3.2 Historisk och nuvarande markanvändning	5
3.3 Områdets bevarandevärden	5
3.4 Källuppgifter.....	6
B. PLANDEL	7
1. Syfte med naturreservatet	7
2. Disposition och skötsel av mark	7
2.1 Skötselområden	7
2.2 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	9
2.3 Jakt	9
2.4 Utmärkning av reservatets gräns	9
3. Anordningar för rekreation och friluftsliv	9
3.1 Övergripande mål	9
3.2 Riktlinjer och åtgärder.....	10
4. Tillsyn	10
5. Dokumentation och uppföljning	10
5.1. Dokumentation och inventeringar.....	10
5.2. Uppföljning.....	10
6. Finansiering av naturvårdsförvaltningen	10
6.1 Finansiering av naturvårdsförvaltningen.....	10
7. Kartor	11

A. ALLMÄN BESKRIVNING

1. Administrativa data om naturreservatet

Reservatets benämning:	Trollegater naturreservat
REG-DOS NR:	05-02-1706 (NVR-id 0502045)
Beslutsdatum:	1980-09-05
Län:	Östergötland
Kommun:	Kinda
Areal:	2,46 ha
Fastighet:	Västerskog 1:2
Naturtyper: (Natura 2000 habitat)	
Prioriterade bevarandevärden Naturtyper Arter/grupper Strukturer/funktioner Kulturmiljöer Friluftsliv	Tillgodose behov av områden för friluftslivet, besöksobjekt
Övrigt:	Vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, geologi
Markägare:	Kinda häradsallmänning
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen Östergötland

2. Syfte, föreskrifter och skäl för beslut

(se reservatsbeslut)

3. Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

3.1 Naturbeskrivning

Trollegater ligger i södra skogsbygden omkring 7 km väster om Rimforsa. Höjden över havet är ca 165-175 meter och det välbesökta grottområdet ligger på södra halvan av ett flackt bergskrän. Det utsatta krönläget har sannolikt bidragit till grottornas bildande. De tillkom troligen genom en kombination av spänningar i berggrunden under slutet av den senaste istiden och eventuellt även isens direkta påverkan på de ytliga berglagren. På plats kan man ana att bergsjoken dragits med några meter från norr till söder. Den sönderspruckna berggrunden har då givit upphov till en mängd hålrum under jord.

Förutom den stora grottan finns ytterligare sex smågrottor här. Den stora grottan har bitvis nära ståhöjd och är en av Sveriges största urbergsgrottor med ett 143 meter långt gångsystem. Berggrunden i området utgörs av grovkornig kalifältspatporfyrisk granit med inneslutningar av vulkaniska bergarter som bildades för ca 1800 miljoner år sedan. I grottorna har en larv av en svampmygga samt spindlar påträffats.



Det sönderspruckna berget har förskjutits mot söder (t.v i bild) av jordbävningar och /eller isens påverkan vid slutet av den senaste istiden vilket skapat grottutrymmena under markytan.

Trollegater naturreservat

Skogen i området är talldominerad och till stor del hållmarkspräglad. I väster kring entrén till reservatet växer 35-40 årig blåbärstallskog. Yngre tallskog präglar även området vid huvudgrottans ingång på nordsidan av reservatet. Här finns även inslag av björk samt en del enbuskar i ljusa lägen kring hållmarker. Centralt i området finns äldre tallöverståndare kvar ur en äldre generation. Områdets södra och sydöstra del är en blandskog med spridda äldre tallar, enstaka äldre men mest yngre granar samt inslag av björk. Marken är starkt uppklyftad i denna del med många lösa block och sprickor i berget.

Områdets gräns har justerats i samråd med markägaren och skogsvärdet lösts in under 2006-2007.



GSD-Terrängkartan © Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

Trollegater naturreservat ligger ca 7 km väster om Rimforsa i Östergötlands södra skogsbygd.

3.2 Historisk och nuvarande markanvändning

Inga fornlämningar finns registrerade i området. Grottna har varit kända av lokalbefolkningen under lång tid men uppmärksammades mer allmänt av två telearbetare 1964. Namnet kommer av att man förr trodde att troll bodde i grottna och att klyftorna i berget var trollens gator.

3.3 Områdets bevarandevärden

A. Biologiska bevarandevärden

I området förekommer naturvärden knutna till grottna och den uppklyftade terrängen. I bergklyftorna finns förutsättningar för t ex en intressant mossflora men det är områdets geologiska värden som motiverat områdets skydd.

B. Geologiska bevarandevärden

Trollegater naturreservat

Trollegater är en av Sveriges största urbergsgrottor med ett 143 meter långt gångsystem. Förutom den stora grottan finns ytterligare sex smågrottor. De plana och sönderspruckna hållarna är ett värdefullt geologiskt studieobjekt i allmänhet.

C. Kulturhistoriska bevarandevärden

Inga kända lämningar. Till områdets kulturhistoria hör sägnerna om trollen som man förr trodde befolkade grotorna och klyftorna.

D. Intressen för friluftslivet

Området är ett populärt utflyktsmål och den säregna och förhållandevis lättillgängliga grottan är av mycket stort värde för allmänheten.

3.4 Källuppgifter

Kartbladet 154 Strålsnäs. Sveriges geologiska undersökning. Stockholm 1924.

Natur och Kulturmiljöer i Östergötland, Kinda kommun nr N73 (klass 1), Länsstyrelsen i Östergötland 1983.

Regional berggrundsgeologisk undersökning – Sammanfattning av pågående verksamhet 2005. Sveriges geologiska undersökning, Rapporter och meddelanden 123, 2006.

Skötselplan för Trolle gater i Kinda kommun. Skogsvårdsstyrelsen 1980.

B. PLANDEL

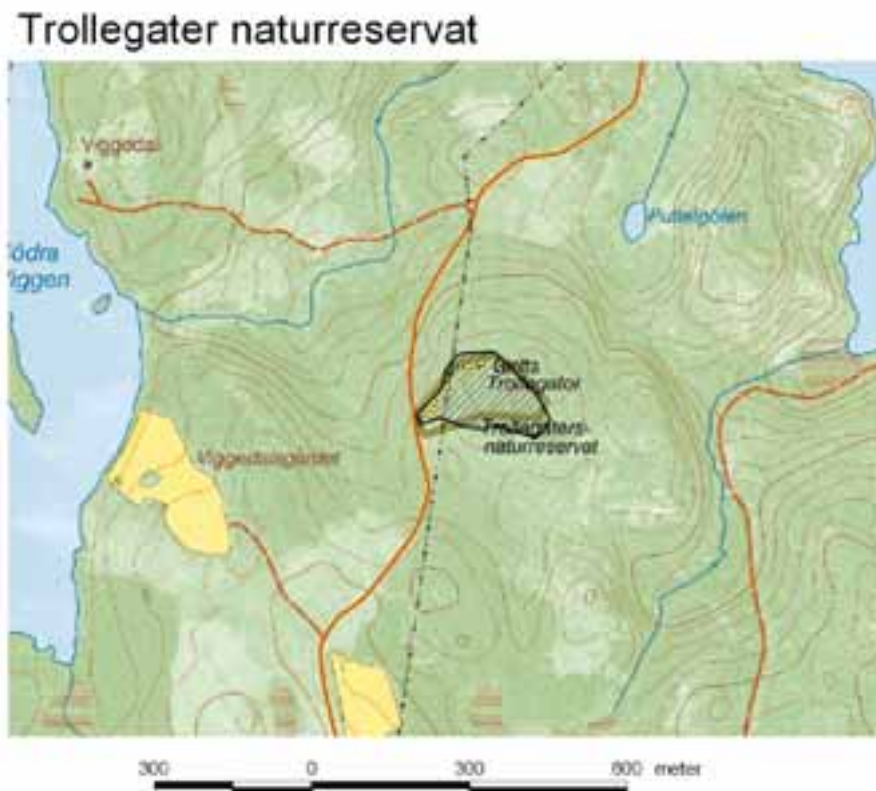
1. Syfte med naturreservatet

Reservatets syfte är att bevara ett för den vetenskapliga naturvården värdefullt grottområde och dess närmaste omgivning samt att säkra allmänhetens tillträde till området. Hänsyn ska tas till den för området karaktäristiska naturmiljön med glesst beskogade kraftigt uppspruckna hållar.

2. Disposition och skötsel av mark

Se under respektive skötselområde.

2.1 Skötselområden



GSD-Fastighetskartan © Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

Trollegater: 1

Areal: 2,46 ha

Beskrivning

Skogen i området är talldominerad och till stor del hållmarkspräglad. I väster kring entrén till reservatet växer 35-40 årig blåbärstallskog. Yngre tallskog präglar även området vid huvudgrottans ingång på nordsidan av reservatet. Här finns även inslag av björk samt en del enbuskar i ljusa lägen kring hållmarker. Centralt i området finns äldre tallöverståndare kvar ur en äldre generation. Områdets södra och sydöstra del är en blandskog med spridda äldre tallar, enstaka äldre men mest yngre granar samt inslag av björk. Marken är starkt uppklyftad i denna del med många lösa block och sprickor i berget. En luftledning med upphuggen ledningsgata passerar genom västra delen av området.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

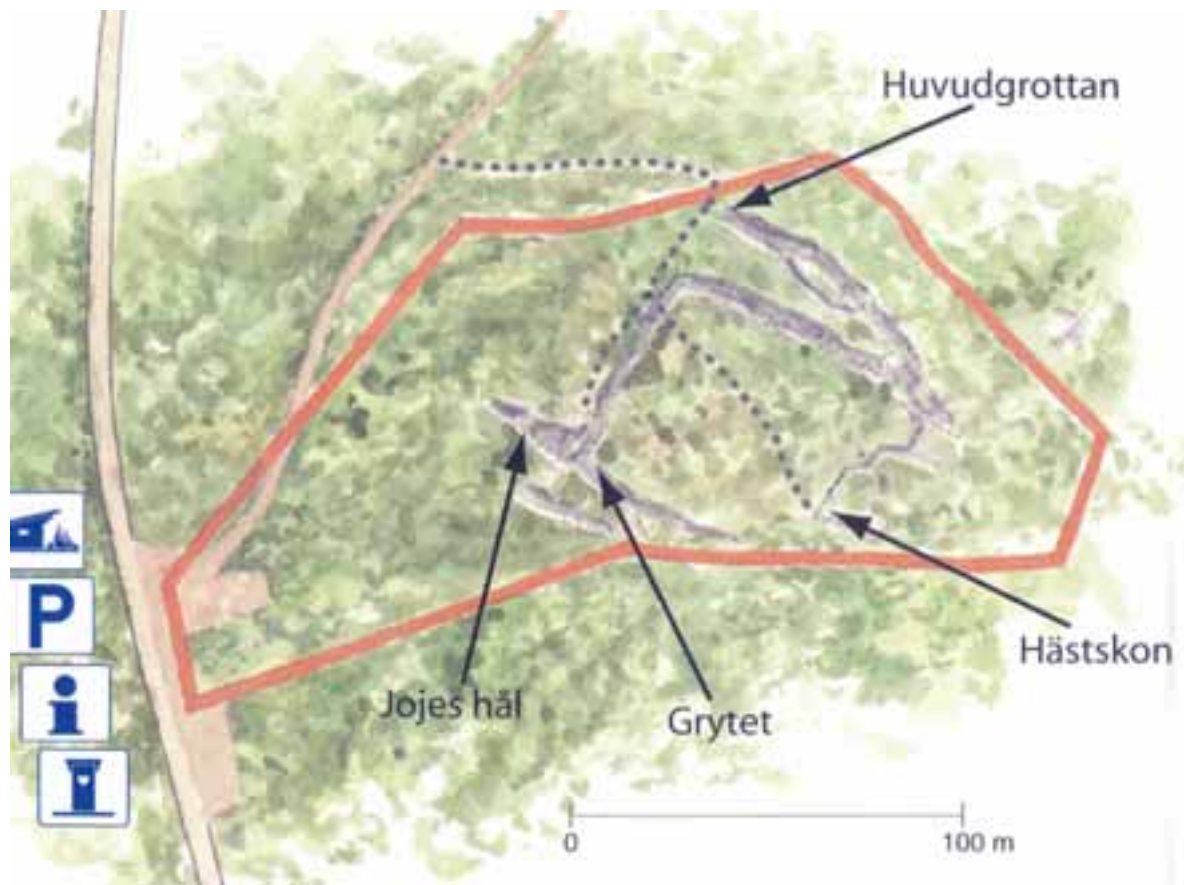
- Grottområdet bevaras intakt, är lättillgängligt och lätt att överblicka.
- Över grottområdet finns en tallpräglad skog med lövinslag och god genomsikt. Träden är ojämnt utställda och åldersfördelningen stor så att en naturlig, av brand påverkad tallskog efterliknas.
- Död ved förekommer där det ej stör besökare till grottorna, dvs klyftor och ingångar till grottor är fria från liggande träd.

Åtgärder

Genomgallring av yngre tallbestånd för att glesa ut och skapa viss luckighet. Större delen av den gran som finns i södra och sydöstra delen av området avvecklas för att öka genomsikten. Allt ris tas bort från området. Enstaka äldre vidgreniga granar uppe i hållmarker kan ev lämnas. Utglesning även bland tall enligt bevarandemålet ovan. Alla äldre tallar ska lämnas om de inte hindrar besökare genom att stå i klyftor eller nära grottingångar.



I områdets södra och sydöstra del växer gott om ung gran. En åtgärd med utglesning i trädskiktet där större delen av granen avvecklas gör att områdets geologi åskådliggörs bättre och ger besökaren en bättre överblick.



Översikt över Trollegater (Obs! gamla avgränsningen) med de ytliga sprickorna och nedgången till några av grotterna markerade. Huvudgrottan har en öst-västlig utsträckning som innebär att den är belägen på ömse sidor reservatsgränsen. Se vidare bilaga 1. Teckning Niklas Johansson, ur reservatsfoldern "Trollegater" från 2003.

2.2 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Prioritet
Gallring och röjning	2007-2009	Hela området	1
Underhåll av besöksanordningar	Löpande	Området entré	1

2.3 Jakt

Jakten är ej reglerad i reservatsbeslutet.

2.4 Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatsgränsen har utförts under 2006 av naturvårdsförvaltaren enligt svensk standard SIS 031522 och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

3. Anordningar för rekreation och friluftsliv

3.1 Övergripande mål

Att underlätta för besökare att vistas och hitta inom reservatet.

3.2 Riktlinjer och åtgärder

3.2.1 Information

Informationsskylt finns vid p-platsen (stor) samt vid huvudgrottans entré (liten).

3.2.2 Anordningar

I och i anslutning till reservatet finns p-plats för ca 6 bilar samt ev en buss. Tre bord, sopmaja och två toaletter. En taktäckt eldplats har iordningställt vid parkeringen. Här finns även vedförråd. En eldstad finns även i anslutning till huvudgrottans entré vid reservatets norra kant. Entrén till grottan är endast markerad med en rödmålade pil på berget. En ny väg väster om Grythult har anlagts i linje med den tidigare skötselplanen.

4. Tillsyn

Tillsyn av reservatet skall ombesörjas av länsstyrelsen.

5. Dokumentation och uppföljning

Skötseln av naturreservatet ska ske på ett sådant sätt att önskat resultat uppnås till lägsta möjliga kostnad. Effekterna av utförda skötselinsatser måste därför alltid följas upp. Uppföljningen ska sedan ligga till grund för förändringar av skötselmetoder och revidering av skötselplanen.

5.1. Dokumentation och inventeringar

Inga inventeringar bedöms nödvändiga.

5.2. Uppföljning

5.2.1. Uppföljning av genomförda åtgärder

Uppföljning av genomförda åtgärder kan ske genom intervjuer med de guider som regelbundet besöker området (bevarandemål avseende besöksvärden). Länsstyrelsen följer upp att skogen utvecklas mot en miljö där träden är ojämnt utställda och åldersfördelningen stor så att en naturlig, av brand påverkad tallskog efterliknas (bevarandemål avseende skogens tillstånd).

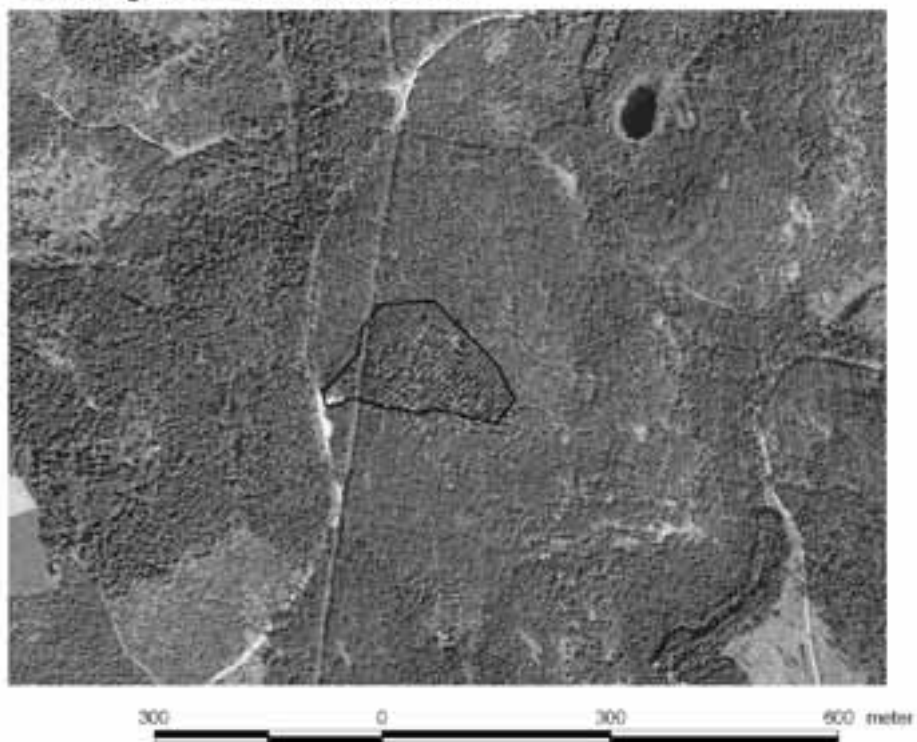
6. Finansiering av naturvårdsförvaltningen

6.1 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Alla i planen redovisade åtgärder bekostas av offentliga medel. Även andra finansiärer, exempelvis fonder eller stiftelser, kan bli aktuella. Dessa medel skall i så fall administreras av Länsstyrelsen. Eventuella överskott från skogsbruksåtgärder tillfaller staten.

7. Kartor

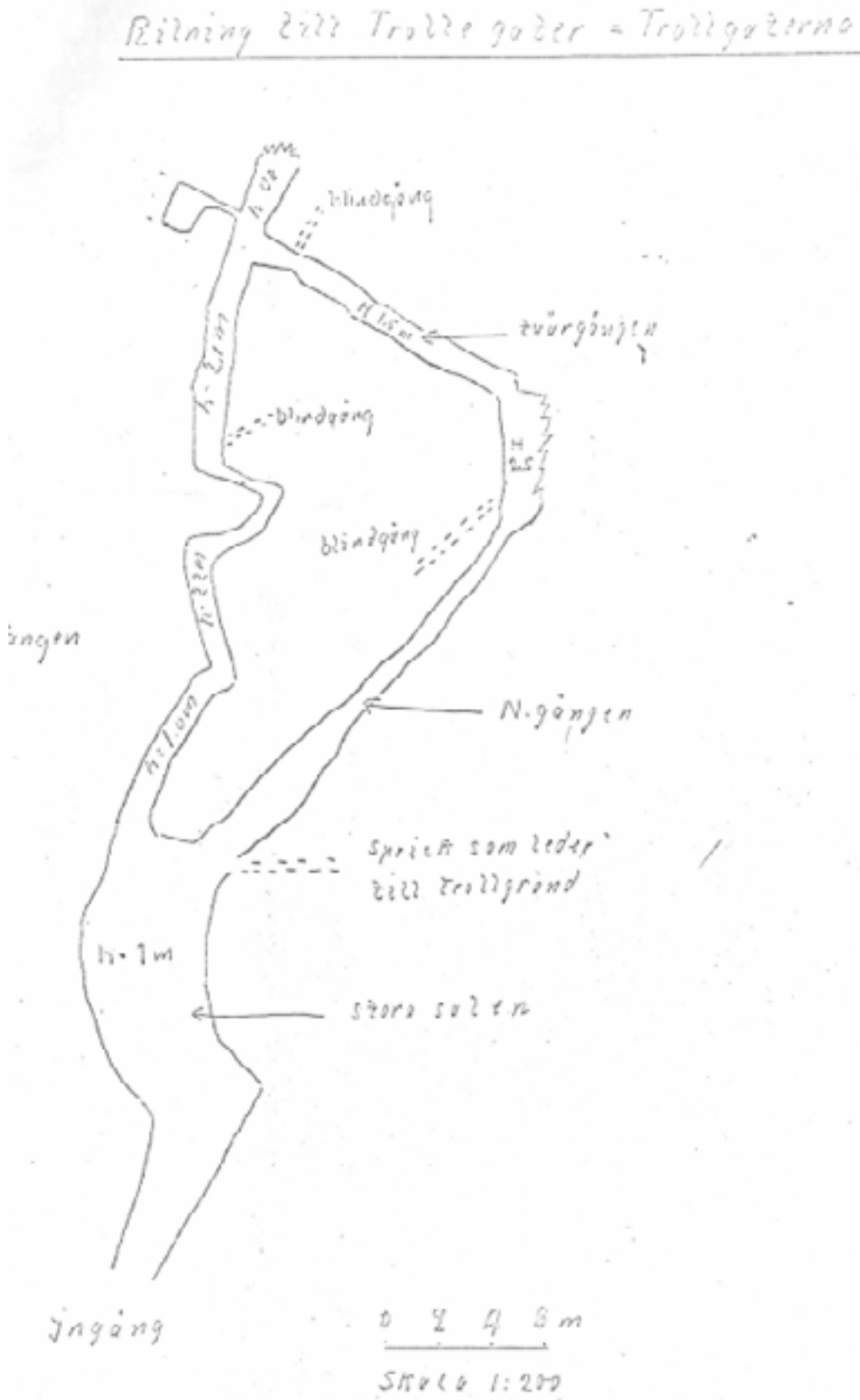
Trollegater naturreservat



Ortofotot från 1997 i bakgrunden har medgivande från Lantmäteriverket 1997; Ur GSD-Ekonomiska kartan diarienummer 507-98-3015.

Trollegater naturreservat

Bilaga 1.



Skiss över huvudgrottan vid Trollegater. Grottan har en öst-västlig utbredning. Norr är rakt till höger i bild. Ursprunget till kartan ej känt.